

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-1\(28\)-290-308](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-1(28)-290-308)

УДК 004:336.71(477)

JEL Classification: G21

Ірина Анатоліївна Мурашківська

доктор філософії з фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: murira24@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0001-7699-7036>

Владислав Валерійович Гречка

аспірант фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: vladislav.grrr@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0007-3990-8437>

В'ячеслав Петрович Островський

аспірант фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: viacheslav.ostrovskiy.w@gmail.com.

ORCID: <https://orcid.org/my-orcid?orcid=0009-0007-4428-7049>

**ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ
В УКРАЇНІ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ**

Анотація. У статті розкриті проблеми конкурентоспроможності банківських установ в умовах трансформаційних цифрових процесів в Україні. Теоретично обґрунтовано застосування спеціалізованих фінансових програмних для підвищення конкурентоспроможності банківських установ в умовах розвитку цифрової економіки та питання посилення гнучкості банківських установ при цифровізації. Запропоновано вирішення ряду проблем пов'язаних із інтеграцією у світову фінансову спільноту, формування транскордонних потоків фінансових даних. Відображені характерні особливості цифрової економіки з точки зору конкурентоспроможності банківських установ. Структуровані основні види банківських операцій, що мають значний потенціал розвитку в Україні. Наведена структурована характеристика банківських установ за рівнем цифрової трансформації. Проаналізована трансформація стратегічних пріоритетів розвитку фінансових технологій банківських установ в Україні. Проаналізовані причини, що спонукатимуть цифрові фінанси стати ключовим драйвером економічного зростання державного банківського цифрового ринку.

Ключові слова: цифровізація фінансових послуг, цифрова економіка, банківські установи, конкурентоспроможність, кредитний ринок, фінансовий ринок, банківська система, кредитна система, онлайн-банкінг, фінансові мобільні операції, хмарні банківські сервіси, цифрові ключі доступу.

Рис.: 7. Табл.: 1. Бібл.: 15.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Постановка проблеми. Розвиток цифрових технологій у фінансовому секторі економіки держави є основним напрямком еволюції та цифровізації у фінансах провідних країн світу. Саме через правильно скоординоване конкурентне середовище у фінансово-кредитній системі держави, зароджуються нові цифрові технології майбутнього, що тісно взаємопов'язані із користувачами і дають нові можливості користування та взаємодії із популярними фінансово-кредитними операціями. У цьому випадку цифрова трансформація банківських установ є безперервним процесом, який напряду впливає на зовнішнє та внутрішнє середовище фінансового ринку. Таким чином, проблеми конкурентоспроможності банківських установ в умовах трансформаційних цифрових процесів в економіці є основною причиною успішного розвитку фінансового ринку, після повного перезавантаження економічних процесів, у зв'язку із повномасштабними військовими діями і неможливістю споживачів напряду звернутися у відділення банку. При цьому банківські установи в цифровій економіці, відіграють роль визначених бізнес-центрів, що саме формують хмарні цифрові ділові відносини, тобто виступають посередниками нового покоління між юридичними і фізичними особами споживачами банківських послуг. Ці та інші проблемні питання зумовили розгляд та актуальність теми даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Значний внесок у теоретичні дослідження конкурентоспроможності банківських установ в умовах становлення цифрової економіки внесли такі вчені, як Н. К. Гребенюк, С. В. Коваль, С. К. Кириленко, Ю. К. Овчаренко, Т. М. Шевчук, Л. В. Кузнецова, Dr. Breiteneker Robert J., Krawinkler A., Wang J.-L та інші. Наведені вчені у своїх наукових працях основну увагу зосереджують на конкурентних перевагах банківських установ при впровадженні цифрових фінансових технологій та їх монопольне використання деякими банками. Сектор банківського обслуговування переживає вагомі зміни, ключовим фактором яких є цифровізація економіки та перехід всіх фінансових установ на хмарні сервіси і інноваційні онлайн-рішення з надання послуг. Отже, тема дослідження є актуальною, відповідає сучасним тенденціям та потребує ширшого теоретичного обґрунтування.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Виділення не вирішених раніш частин загальної проблеми. Розвиток здорової конкуренції банківських установ в умовах цифровізації фінансово-економічного світового простору є основною метою економіки держави задля забезпечення поглибленої інтеграції у світову банківську систему та створення унікальних продуктів, що нададуть значні переваги і відкриють нові можливості у користуванні відкритими фінансовими потоками в міжнародному банківському середовищі. Саме конкурентні переваги того чи іншого банківського продукту, зрештою, є визначальними для кінцевого споживача. Цифровізація багатьох процесів в банківському середовищі в більшості випадків, позитивно відображається на зниженні витрат при обслуговуванні нового цифрового фінансового продукту. Проте залишаються не повністю розкритими питання теоретичного обґрунтування застосування спеціалізованих фінансових програмних та апаратних засобів для підвищення конкурентоспроможності банківських установ в умовах розвитку цифрової економіки та питання посилення гнучкості банківських установ при цифровізації своїх діючих продуктів, вихід на обслуговування хмарних сервісів, впровадження банківських інновацій для забезпечення стабільного сталого розвитку і підвищення своїх позицій у загальному рейтингу. Такі питання потребують детального теоретичного дослідження та розгляду, оскільки вектор на формування цифрової економіки призводить до необхідності перегляду традиційних підходів розвитку банківських установ і всього фінансового сектору загалом.

Мета статті. Метою цієї статті є дослідження теоретичних положень забезпечення конкурентоспроможності банківських установ в Україні в умовах становлення цифрової економіки.

Виклад основного матеріалу. Нові цифрові технології дуже стрімко ввійшли в фінансовий сектор економіки держави, ставши основним атрибутом розвитку фінансового сектору й показником стабільного сталого розвитку держави на міжбанківському світовому ринку. Цифрова економіка – це основа конкурентоспроможності, що базується на впровадженні інформаційно-комунікаційних технологій на всіх етапах соціально-політичної діяльності держави і відображена у всіх сферах її впливу. Сама концепція розвитку цифрової економіки багатьма вченими і фінансистами сприймається як панацея від за-

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

стою, що був у світовій фінансово-економічній системі останні 45 років [1]. Проте, на нашу думку, розвиток цифровізації економічних та фінансово-кредитних процесів – це сукупність комплексу трансформаційних заходів, що зазнає економічна система держави, взаємодіючи із соціальним, економічним, політичним та правовим аспектами громадянського суспільства. Розвиток цифрових фінансових технологій в Україні набуває закономірного значення, вважається таким, що складає базис економічних відносин в суспільстві і бізнес-середовищі. Основа такого бізнес-середовища, що створює фінансові цифрові продукти є банківські установи всіх форм власності. Саме банківські установи починають створювати нові цифрові фінансові продукти і перебудовувати «старі» фінансові мобільні додатки, що використовують фінансові цифрові електронні платформи для створення нових сервісів та бізнес-моделей. Передбачається, що протягом 2022-2027 років завершиться цифровізація глобальної фінансово-економічної трансформації основних економік світу, що будуть складатися із інноваційно-адитивних технологічних зв'язків і нанотехнологій цифрової передачі даних між собою. Україна також вступила на цей шлях, після повномасштабного військового конфлікту, задля збереження життя громадян і відходу від паперових і аналогових інструментів ведення бізнесу. Основними чинниками таких кроків, виступають:

- реалізація державної концепції електронного уряду;
- поява на фінансово-кредитному ринку цифрових інноваційних продуктів нового технологічного покоління;
- зростання попиту на інноваційні засоби вищої та середньої освіти.

Конкуренція банківських установ в такому стрімко зростаючому цифровому середовищі, характеризується високою швидкістю та надійністю обміну інформацією, а також різноманітністю надання широкого спектру фінансових послуг і продуктів. Цифровізація дає можливість зробити рішення типових банківських завдань набагато швидшими, дешевшими і без посередників. Такі процеси, безперечно мають позитивний вплив на розвиток цифрової економіки, а саме:

- цифровізація передачі даних дає можливість стабільного обміну цифровою фінансовою інформацією в глобальному масштабі (світовий рівень фінансової комунікації);
- глобальне управління цифровими фінансовими даними стає ще більш важливішим через поширення передачі інформації мережами 5G та IoT;

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

- транскордонне управління банківськими світовими ринками за допомогою цифровізації банківських послуг і впровадженню інноваційних технологій, викликає високий ступінь глобальної фінансово-інформаційної взаємозалежності в цифровій економіці і може мати різний ступінь впливу на країни, що підключені до таких процесів обміну даними;

- формування законодавчої бази для глобального управління цифровими фінансовими платформами, що може мати різні політичні наслідки для економічної стабільності державного розвитку;

- формулювання теорії глобального підходу до управління фінансовими цифровими даними, щоб запобігти нерівномірній участі країн, що розвиваються, від розширення прямого впливу, що керується глобальними даними найрозвиненіших країн та їхніх нейромереж.

Саме глобальні можливості економічного розвитку, інтеграція у світову фінансову спільноту, формування транскордонних потоків фінансових даних є найкориснішими для становлення цифрової економіки України. Банківські установи при цьому, формують ринок фінансових послуг, що готовий інтегруватися у світові транскордонні потоки обміну даними. При цьому треба вирішити проблеми, що можуть виникати при такій інтеграції:

- визначення та адаптація загального розуміння ключових фінансових термінів та понять, пов'язаних з цифровізацією економіки;

- обмеження різного ступеню доступу даних до серверів банківської системи України задля захищеності конфіденційної інформації;

- формування методики оцінки економічних даних, транскордонних потоків обміну фінансовою інформацією;

- дослідження інноваційних форм та методів впливу управління цифровими фінансовими даними як на внутрішньому ринку банківських послуг так і світовому;

- розробка національних стандартів, що стосуються обміну цифровими фінансовими даними на міжбанківському ринку капіталу.

Характерні особливості цифрової економіки з погляду конкурентоспроможності банківських установ наведено на рис. 1. Основу цифрової економіки становить стабільно зростаючий банківський сектор та рівень конкурентоспроможності банківських установ. Конкурентоспроможність держави з точки зору громадян, оцінюється як рівень якості життя, який забезпечується рівнем економічного зростання. У

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

цьому випадку банківські установи постійно конкурують між собою за можливість перевершити конкурентів у боротьбі за споживача банківського інноваційного цифрового продукту [11].

Таким чином, детально розглянувши рис. 1, можемо сформулювати авторське визначення поняття «цифрова економіка», на нашу думку – це комплекс заходів, що базується на цифровій та електронній технологіях поширення інформації та має на меті об’єднання сфер банківського обслуговування, бізнесу, культурної складової, економіки та соціальної сфери для відділеної комунікації з учасниками в мережі інтернет за допомогою інноваційних цифрових платформ.

Рис. 1. Характерні особливості цифрової економіки з погляду конкурентоспроможності банківських установ
Джерело: згруповано авторами на основі [4; 7].

Суб’єктами конкурентної боротьби в банківському секторі є банки, споживачі банківських послуг і держава. Саме через жорстку конкуренцію в банківському секторі, цифрову глобалізацію ринка банківських послуг та повномасштабні військові дії, вітчизняні банківські установи

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

змушені були перейти на цифрову банківську модель розвитку. Ці позиції змушують банківські установи, що хочуть бути конкурентними в середовищі швидкого розвитку цифрової економіки, винаходити нові системи управління цифровими трансформаціями. Розглянемо детальніше систему основних напрямів застосування цифрових технологій у банківському секторі зображену на рис. 2.

Рис. 2. Система основних напрямів застосування цифрових технологій у банківському секторі

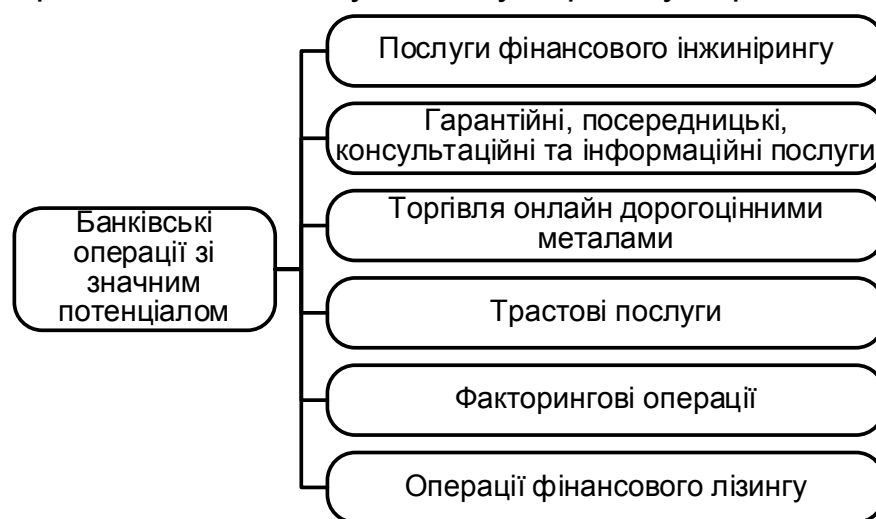
Джерело: згруповано авторами на основі [2; 4; 5].

Як бачимо із рис. 2, впровадження цифрових технологій у банківській діяльності має значний вплив на економіку держави і на банківський сектор зокрема. Система основних напрямів застосування цифрових технологій у банківському секторі при цьому, допомагає правильно запланувати на майбутній календарний період загальну стратегію, що буде базуватися на цифровізації частини сервісів і програм, щоб в майбутньому повністю перейти на віддалене цифрове обслуговування споживача.

Конкурентоспроможність банківських установ при становленні цифрової економіки, напряму залежить від того, які типи банківських операцій є домінантними. Розглянемо більш детально види банківських операцій, що мають значний потенціал розвитку в Україні (рис. 3).

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Деякі типи операцій банківські установи вже використовують, деякі тільки починають впроваджувати. Багато банківських установ, це переважно із третьої десятки рейтингу на кінець 2023 року, майже не використовують жодної з приведених операцій. Приведені типи операцій можуть значно збільшити дохід банківських установ, що на пряму впливає на цифровізацію їхньої діяльності, адже додаткові кошти залучені від реалізації певних видів банківських продуктів, які є найбільш дорогими, банк, як правило перерозподіляє на майбутні інноваційні проекти, щоб мати унікальну перевагу перед конкурентами.

Рис. 3. Види банківських операцій, що мають значний потенціал розвитку в Україні

Джерело: згруповано авторами на основі [12].

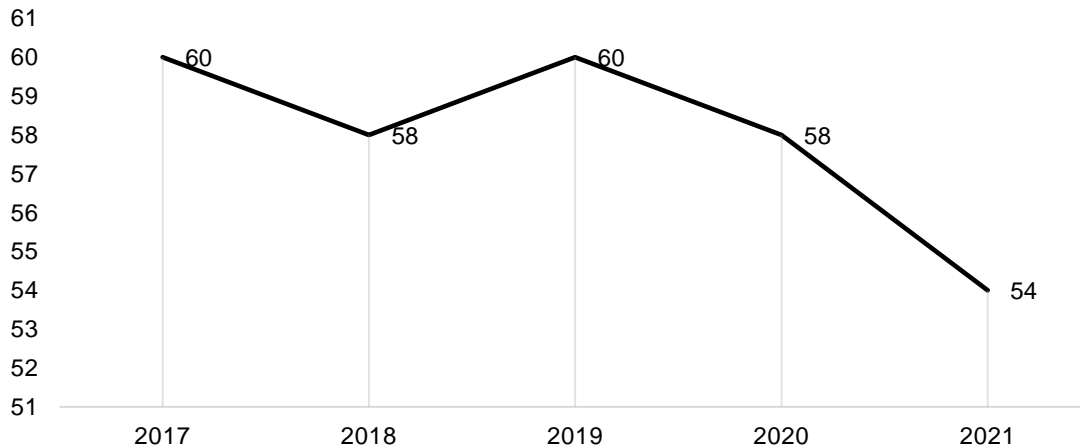
Як бачимо з рис. 3, види фінансових операцій, що є перспективними, загалом знайомі банківській системі України і не носять новітній характер, але тим не менше, мало використовуються або взагалі не використовуються на сьогодні. На основі приведених видів банківських операцій в Україні, їхньої інноваційної складової та цифровізації банківських продуктів, складемо рейтинг, виявивши на якому місці у світовому рейтингу, знаходяться банківські інноваційні продукти, тобто рейтинг конкурентоспроможності українського банківського ринку (рис. 4).

Як бачимо із рис. 4, даний рейтинг складений відповідно до показників Рейтингу цифрової конкурентоспроможності (Digital Competitiveness Ranking, 2023). Україна у 2021 році посіла 54-те мі-

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

сце із 62 досліджуваних країн, проте повномасштабні бойові дії сприяли тому, що в період 2022-2024 роки, Україну тимчасово виключили з цього рейтингу.

Рис. 4. Рейтинг конкурентоспроможності українського банківського ринку з урахуванням цифровізації економічних процесів

Джерело: згруповано авторами на основі [14].

Отже, банківський сектор в процесах цифровізації рухається у правильному напрямку, якщо порівнювати із показниками 2017 року, то Україна підвищилася на 6 пунктів на кінець 2021 року. Складовими цього дослідження виступали:

- ІТ-інтегрованість банківських установ, залежність від аутсорсингу, власні розробки, робота із хмарними мережевими сховищами фінансових даних та їх оцифрування;
- спритність ведення банківського бізнесу в умовах переходу на цифрові процеси передачі і обробки даних;
- використання адаптаційних можливостей для переходу на інноваційні процеси надання фінансової інформації споживачам;
- створення технологічних кластерів, що залучають найкращих співробітників сфери розробки та обслуговування фінансових онлайн-сервісів;
- підвищення наукової концентрації, шляхом випуску готових робочих кадрів після проходження навчання або перекваліфікації у відповідних навчальних центрах, створення умов для їх навчання та розвитку.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Розглянемо більш детально залученість банківських установ України до співпраці з Фінтех-компаніями (таблиця 1), що безперечно на пряму впливає на якість, своєчасність і швидкість випуску інноваційного цифрового фінансового продукту. Слід зауважити, що така співпраця можлива у двох напрямках, коли банківська установа звертається до Фінтех-компанії на пряму, як до надавача певних видів послуг або банківська установа може купити дану компанію, залучивши її до прямої розробки інноваційного продукту або в окремому ІТ-відділі, або як складової частини загального відділу, що відповідає за такого роду розробки. Дана процедура залежить перш за все від бюджету, що банківська установа готова витратити на такі дослідження. В даному випадку, мова йде про банківські установи, що інтегрують відповідні банківські функції з передовим цифровим управлінням фінансами користувачів, обробкою даних та надання звітів по ним, своїм клієнтам у реальному часі, кредитним онлайн-фінансуванням, інтеграцією соціальних мереж у онлайн-додатки, платежів «P2P», відео-банкінг верифікацію та інші. Також цифровізаційні розробки можуть включати в себе інтерактивний сенсорний екран для роботи з клієнтами, інтерактивний помічник для фінансового планування у вигляді відповідного меню в онлайн-додатку, автоматичне заповнення друкованих форм у відповідних банківських онлайн-документах за допомогою OCR і цифрових підписів.

Таблиця 1 – Залученість банківських установ України до співпраці з Фінтех-компаніями

Банківська установа	Спільні проєкти	Власні розробки цифрових інноваційних проєктів	Інвестиції в стартапи
Приватбанк	НІ	ТАК	НІ
Ощадбанк	ТАК	НІ	НІ
Укргазбанк	ТАК	ТАК	НІ
ПУМБ	ТАК	ТАК	НІ
УкрСиббанк	ТАК	НІ	НІ
Креді Агріколь Банк	НІ	ТАК	НІ
ОТП Банк	ТАК	НІ	НІ
Сенс Банк	ТАК	ТАК	НІ

Джерело: структуровано авторами на основі [6].

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Як видно із табл. 1, банківські установи в Україні загалом працюють більше над власними розробками або спільними розробками цифрових інноваційних продуктів і технологій, інвестиції в стартапи взагалі жодним із приведених банків не розглядаються. На нашу думку, такий підхід є зрозумілим, адже банки не хочуть ризикувати ще і у сфері стартапів, тому, загалом, така політика є прийнятною. Таким чином, банківські установи можна характеризувати за рівнем цифрової трансформації, як банки-новачки, банки-консерватори, банки-чемпіони та банки-фоловери (рис. 5).

Рис. 5. Характеристика банківських установ за рівнем цифрової трансформації

Джерело: згруповано авторами на основі [13; 15].

Як видно із рис. 5, є декілька типів банківських установ, відповідно і кількість стратегічних орієнтирів, якими координується правління банків, виходячи із своїх фінансових можливостей. Чим більше банків-чемпіонів фінансовий ринок України може створити, тим швидше буде зростати цифровізація всієї економіки держави. Ця залежність вказує на прямий зв'язок економічної безпеки України, від конкурентоспроможності банківських установ на внутрішньому фінансовому ринку.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Таким чином, на основі рис. 5 і таблиці 1, можемо привести основні положення загальних тенденцій банківського цифрового розвитку, що існуватимуть у мобільному банкінгу в найближчій перспективі [9]:

- програми мобільного банкінгу будуть розширюватися, наповнюватися новими основними та суміжними типами операцій, а використання інноваційних цифрових технологій зробить банківські мобільні програми більш доступнішими. Розшириться тенденція скорочення підтримки стаціонарних банківських додатків, за рахунок наповнення їх функціоналом мобільних версій;

- мобільні банки набуватимуть все більшої популярності, вони стають більш популярними, ніж традиційні банки із розгалуженою системою відділень, завдяки чому клієнт може скористатися онлайн-банкінгом у будь-якому місці, операційний функціонал таких банків, набагато ширший за аналогічний функціонал традиційних банківських установ;

- набуває широкої популярності цифрова технологія ідентифікації голосом, оскільки голосова ідентифікація дуже проста у використанні та розробці, вона має високий безпековий рівень автентифікації користувача;

- заміна людської консультаційної підтримки смартботом, спілкування при цьому повинно стати більш інноваційним і простим, а пошук рішень – миттєвим;

- створення мережі орен-банкінг, що покликана спростити доступ до облікових записів користувача через одну інформаційну панель;

- зміна інтерфейсу цифрових мобільних банківських додатків з нагромадженого і громіздкого, на простий і зрозумілий кожному, постійний удосконалений редизайн – це один із основних напрямків всіх розробників цифрових мобільних додатків.

Слід зауважити, що трансформація стратегічних пріоритетів розвитку фінансових технологій в Україні почалася з 2019 року і тривала до кінця 2023 року. Детальніше ці процеси зображено на рис. 6. Відповідно до міжнародної фінансової практики, до 85% світового показника ВВП буде формуватися цифровою економікою на початок 2027 року, що виводить на основний план фінансові системи країн, що вже розпочали цей процес трансформації. Це дозволить забезпечити високу конкурентоспроможність банківських установ і прогнозоване становлення цифрової економіки. Цифрові фінанси при цьому, стануть ключовим драйвером економічного зростання світового банківського

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

цифрового ринку та можливо, створять умови для нової ери цифрової фінансової індустріалізації і чергової фази фінансово-цифрової промислової революції.

Рис. 6. Трансформація стратегічних пріоритетів розвитку фінансових технологій банківських установ в Україні

Джерело: згруповано авторами на основі [10].

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Як бачимо із рис. 6, трансформація стратегічних пріоритетів розвитку фінансових технологій банківських установ в Україні є досить стрімкою, оскільки банківська система втратила багато часу та відстала від загальносвітових тенденцій розвитку цифрових технологій. Проте на кінець 2023 року український банківський фінансово-кредитний ринок встигає трансформуватися і запровадити низку найпопулярніших світових платіжних цифрових фінансових технологій (рис. 7).

Рис. 7. Світові платіжні цифрові фінансові технології запроваджені в Україні

Джерело: згруповано авторами на основі [8].

Як видно із рис. 7, представлені цифрові технології використовуються у таких платіжних системах як Visa та Mastercard в Україні. Введення вказаних цифрових технологій у фінансову систему держави, однозначно підвищить її цифрову орієнтацію та зміцнить конкуренцію

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

серед банківських установ, що постійно будуть удосконалювати такого типу технології і таким чином зможуть конкурувати на світовому фінансовому ринку з іншими банками та фінансовими установами.

Висновки і пропозиції. Забезпечення конкурентоспроможності банківських установ в Україні в умовах становлення цифрової економіки є першочерговим завданням. Цифрова трансформація економіки та фінансового сектору за участю банківських установ – це закономірна реакція на поширення глобальних цифрових фінансових технологій на світових ринках та промисловості. Основною метою такої трансформації є розвиток цифрової економіки та покращення функціонування економічної системи країни і підвищення якості товарів вироблених із використанням сучасних цифрових технологій і їх дешевизна та доступність. Конкурентоспроможність банківських установ у цьому процесі цифровізації відіграє головну роль і складається з декількох етапів розвитку і становлення. Більшу частину шляху цифровізації України пододала, проте до 2027 року, коли загальносвітові економічні світові фінансові ринки, повністю вийдуть на цифрові операції в усіх сферах життєдіяльності є час, для впровадження необхідних змін як у законодавчу сферу, так і в практичну, що, безперечно, посилить рейтинг держави у світовій економіці.

Список використаних джерел

1. Дзямулич М. І. Сутність електронних грошей в сучасній фінансовій системі / М. І. Дзямулич // Економічні науки. Серія «Облік та фінанси». – 2010. – Вип. 7(25), ч. 4. – С. 181–185.
2. Домінова І. В. Форми електронного банкінгу: еволюція, переваги та недоліки / І. В. Домінова // Облік і фінанси. – 2016. – № 2. – С. 104–109.
3. Дубина М. Інституційні трансформації фінансової системи України в умовах розвитку цифрової економіки / Дубина М., О. Попело, О. Тарасенко // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2021. – № 1 (25). – С. 91-110.
4. Дубина М. В. Концептуальні підходи до підвищення рівня безпечності банківського платіжного середовища України / М. В. Дубина, І. В. Садчикова, І. О. Середюк // Бізнес Інформ. – 2020. – № 3. – С. 349-359.
5. Дубина М. Роль кіберстрахування в системі ризик-менеджменту банківських установ / М. Дубина, І. Середюк, Н. Білоус // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2020. – № 1 (21). – С. 183-196.
6. Зінченко О. А. Інформаційна економіка: концепція, сутність та розвиток / О. А. Зінченко, П. Даріюш, Д. С. Зінченко // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – 2019. – С. 3–13.
7. Карчева Г. Т. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки / Г. Т. Карчева, Д. В. Огородня, В. А. Опенько // Фінансовий простір. – 2017. – № 3 (27). – С. 13–21.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

8. Кириленко С. А. Зміна парадигми продажу банківських послуг в умовах розвитку цифрових каналів дистрибуції / С. А. Кириленко // Світ фінансів. – 2016. – Вип. 4. – С. 140-147.
9. Корнівська В. О. Цифровий банкінг: ризики фінансової діджиталізації / В. О. Корнівська // Проблеми економіки. – 2017. – № 3. – С. 254-261.
10. Кошельник І. Нетрадиційні банківські продукти / І. Кошельник, С. Лашкевич, Н. Р. Галайко // Фінансово-кредитна система України в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів, м. Черкаси, 11 квітня 2019 р. – Черкаси, 2019. – 431 с.
11. Мороз Л. В. Перспективи розвитку онлайн-банкінгу в Україні / Л. В. Мороз // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – № 13(22). – С. 218–225.
12. Содома Р. І. Інноваційний проєкт з електронного банкінгу / Р. І. Содома, Г. В. Марків, Г. В. Східницька, Т. О. Шматковська // Вісник ЛНАУ: Економіка АПК. – 2019. – № 26. – С. 85–91.
13. Стащук О. Роль банківських інновацій на фінансовому ринку в умовах глобального фінансового простору / О. Стащук, О. Борисюк, Т. Шматковська // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. – 2020. – № 4(24). – С. 71–79.
14. Унковська Т. Fintech і центральні банки: нова глобальна реальність. Аналітична доповідь / Т. Унковська, Д. Гридчук. – Київ. 2020. – 57 с.
15. Dynamics of the development of the credit services market in the conditions of financial instability: A case of Ukraine / O. Parubets, O. Shyshkina, I. Sadchykova, Y. Yevtushenko, A. Tarasenko, I. Potseluiko // International Journal of Sustainable Development and Planning. – 2023. – Vol. 18, No. 9. – Pp. 2733-2745. DOI: <https://doi.org/10.18280/ijstdp.180912>.

References

1. Dziamulych, M.I. (2010). Sutnist elektronnykh hroshei v suchasni finansovii systemi [The essence of electronic money in the modern financial system]. *Ekonomichni nauky. Seriya «Oblik ta finansy» – Economic sciences. "Accounting and Finance" series. Collection of scientific papers*, 7(25)(4), 181–185.
2. Dominova, I.V. (2016). Formy elektronnoho bankinhu: evoliutsiia, perevahy ta nedoliky [Forms of electronic banking: evolution, advantages and disadvantages]. *Oblik i finansy – Accounting and finance*, (2), 104–109.
3. Dubyna, M., Popelo, O., Tarasenko, O. (2021). Instytutsiini transfo-rmatsii finansovoi systemy Ukrainy v umovakh rozvytku tsyfrovoi ekonomiky [Institutional transformations of the financial system of Ukraine in the context of the development of the digital economy]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economics and management*, (1(25)), 91-110.
4. Dubyna, M.V., Sadchykova, I.V., Serediuk, I.O. (2020). Kontseptualni pidkhody do pidvyshchennia rivnia bezpechnosti bankivskoho platizhnoho seredovyshcha Ukrainy [Conceptual approaches to increasing the level of security of the banking payment environment of Ukraine]. *Biznes Inform – Business Inform*, (3), 349–359.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

5. Dubyna, M., Serediuk, I., Bilous, N. (2020). Rol kiberstrakhuvannia v systemi ryzyk-menedzhmentu bankivskykh ustanov [The role of cyber insurance in the risk management system of banking institutions]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and perspectives of economics and management*, (1(21)), 183-196.
6. Zinchenko, O.A., Dariiush, P., Zinchenko, D.S. (2019). Informatysiina ekonomika: kontseptsiiia, sutnist ta rozvytok [Information economy: concept, essence and development]. *Ekonomichnyi visnyk NTUU «KPI» – Economic bulletin of NTUU "KPI"* (pp. 3–13).
7. Karcheva, H.T., Ohorodnia, D.V., Openko, V.A. (2017). Tsyfrova ekonomika ta yii vplyv na rozvytok natsionalnoi ta mizhnarodnoi ekonomiky [Digital economy and its impact on the development of the national and international economy]. *Finansovyi prostir – Financial space*, (3(27)), 13–21.
8. Kyrylenko, S.A. (2016). Zmina paradyhmy prodazhu bankivskykh posluh v umovakh rozvytku tsyfrovyykh kanaliv dystrybutsii [Changing the paradigm of selling banking services in the context of the development of digital distribution channels]. *Svit finansiv – World of Finance*, 4, 140-147.
9. Kornivska, V.O. (2017). Tsyfrovyyi bankinh: ryzyky finansovoi didzhytalizatsii [Digital banking: risks of financial digitalization]. *Problemy ekonomiky – Problems of economy*, (3), 254-261.
10. Koshelnyk, I., Lashkevych, S., Halaiko, N.R. (2019). Netradytsiini bankivski produkty [Non-traditional banking products]. Finansovo-kredytna systema Ukrainy v umovakh intehratsiinykh i hlobalizatsiinykh protsesiv: Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia studentiv ta aspirantiv – The financial and credit system of Ukraine in the conditions of integration and globalization processes: All-Ukrainian scientific and practical conference of students and graduate students.
11. Moroz, L.V. (2012). Perspektyvy rozvytku onlain-bankinhu v Ukraini [Prospects for the development of online banking in Ukraine]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy – Scientific bulletin of NLTU of Ukraine*, (13(22)), 218–225.
12. Sodoma, R.I., Markiv, H.V., Skhidnytska, H.V., Shmatkovska, T.O. (2019). Innovatsiinyi proiekt z elektronnoho bankinhu [Innovative electronic banking project]. *Visnyk LNAU: Ekonomika APK – Bulletin of LNAU: Economy of the agricultural sector*, (26), 85–91.
13. Stashchuk, O., Borysiuk, O., Shmatkovska, T. (2020). Rol bankivskykh innovatsii na finansovomu rynku v umovakh hlobalnoho finansovoho prostoru [The role of banking innovations in the financial market in the conditions of the global financial space]. *Ekonomichnyi chasopys Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu im. Lesi Ukrainky – Economic journal of the East European National University named after Lesya Ukrainka*, (4(24)), 71–79.
14. Unkovska, T., Hrydzjuk, D. (2020). *Fintech i tsentralni banky: nova hlobalna re-alnist. Analitychna dopovid [Fintech and central banks: a new global reality. Analytical report]*.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

---

15. Parubets, O., Shyshkina, O., Sadchykova, I., Yevtushenko, Y., Tarasenko, A., Potseluiko, I. (2023). Dynamics of the development of the credit services market in the conditions of financial instability: A case of Ukraine. *International Journal of Sustainable Development and Planning*, 18(9), 2733-2745. <https://doi.org/10.18280/ijstdp.180912>.

Отримано 08.03.2024

UDC 004:336.71(477)
JEL Classification: G21

Iryna Murashkovska

PhD of Department of Finance, Banking and Insurance
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: murira24@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0001-7699-7036>

Vladyslav Hrechka

Graduate Student of the Department of Management and Administration
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: vladislav.grrr@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0007-3990-8437>

Viacheslav Ostrovskyi

Graduate Student of the Department of Management and Administration
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: viacheslav.ostrovskyi.w@gmail.com.

ORCID: <https://orcid.org/my-orcid?orcid=0009-0007-4428-7049>

**THEORETICAL PROVISIONS OF ENSURING
THE COMPETITIVENESS OF BANKING INSTITUTIONS
IN UKRAINE IN THE EMERGENCE OF THE DIGITAL ECONOMY**

Abstract. *The article presents the problems of competitiveness of banking institutions in the conditions of transformational digital processes in Ukraine. The application of specialized financial software and hardware tools to increase the competitiveness of banking institutions in the conditions of the development of the digital economy and the issue of increasing the flexibility of banking institutions during the digitization of their existing products are theoretically substantiated. Defined concepts of digitalization of economic and financial and credit processes. The main factors that directly affect the digitalization of the global financial and economic transformation of the economy of Ukraine are listed. The analyzed processes of solving typical banking tasks are related to the digitalization of banking mobile applications. Solutions to a number of problems related to integration into the global financial community, formation of cross-border flows of financial data are proposed. The characteristic features of the digital economy from the point of view of the competitiveness of banking institutions are graphically displayed. A system of the main areas of application of digital technologies in the banking sector has been formed. Structured main types of banking operations that have significant development potential in Ukraine. The rating of the competitiveness of the Ukrainian banking market, taking into account the digitalization of economic processes, is presented. Compiled rating of involvement*

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

---

of banking institutions of Ukraine in cooperation with Fintech companies. Structured characteristics of banking institutions according to the level of digital transformation. The main provisions of the general trends of banking digital development, which will exist in mobile banking in the near future, are given. The transformation of strategic priorities for the development of financial technologies of banking institutions in Ukraine is analyzed. The reasons that will encourage digital finance to become a key driver of economic growth in the state banking digital market are analyzed. The above global payment digital financial technologies have been introduced in Ukraine, which will help digitize the country's economy and increase the competitiveness of banking institutions.

Key words: digitalization of financial services; digital economy; banking institutions; competitiveness; credit market; financial market; banking system; credit system; online banking; financial mobile operations; cloud banking services; digital access keys.

Fig.: 7. Table: 1. References: 15.

Бібліографічний опис для цитування:

Мурашківська І. А., Гречка В. В., Островський В. П. Теоретичні положення забезпечення конкурентоспроможності банківських установ в Україні в умовах становлення цифрової економіки. *Науковий вісник Полісся*. 2024. № 1(28). С. 290-308.